

**„Zagospodarowanie Parku Solidarności
oraz tworzenie terenów zielonych w Grajewie”**

PARK SOLIDARNOŚCI Z LOTU PTAKA: https://youtu.be/NQV6tPu3_ds

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Park Solidarności jest zlokalizowany w sercu Grajewa. To miejsce gdzie od dziesięcioleci grajewianie chętnie spędzają czas. Dzięki realizacji projektu „Zagospodarowanie Parku Solidarności oraz tworzenie terenów zielonych w Grajewie” stworzono atrakcyjną, wielofunkcyjną i ogólnodostępną przestrzeń rekreacyjną, dostosowaną do wymagań i potrzeb społeczności współczesnego miasta. Park stał się miejscem wypoczynku i zabawy na miarę potrzeb XXI wieku. To oaza spokoju w samym centrum Grajewa, gdzie wśród śpiewu ptaków i w kojącym szumie drzew można uciec od gwaru ulic „opanowanego” przez samochody ciężarowe miasta.

Pod koniec 2017 r. została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pt. „Zagospodarowanie Parku Solidarności oraz tworzenie terenów zielonych w Grajewie” z Instytucją Wdrażającą Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 - Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekt był realizowany od 2018 r.

Celem głównym było zwiększenie powierzchni terenów zieleni dostępnych w Grajewie oraz edukacja ekologiczna mieszkańców dla potrzeb wypoczynku i rekreacji poprzez zagospodarowanie trzech wyodrębnionych obszarów parkowych o łącznej powierzchni 8,81 ha: 1 – Parku Solidarności, 2 - Skweru na Osiedlu Jana Pawła II, 3 - Skweru przy ul. Ekologicznej (teren w sąsiedztwie Pływalni Miejskiej i Muzeum Mleka). Założono, że każdy z terenów będzie w minimum 70 % pokryty zielenią. Wszelkie ubytki w zieleni, które wystąpią w trakcie realizacji zostaną naprawione lub skompensowane przez nowe nasadzenia.

Park Solidarności to największy teren parkowy w Grajewie, w dodatku usytuowany w dogodnym dla mieszkańców miejscu – w samym centrum miasta. Park został zaplanowany jako wielofunkcyjna przestrzeń spacerowo-rekreacyjna. Przestrzeń parku została podzielona na dwie strefy:

- część północna - z niską zielenią krzewów i kwiatów, jako teren lokalizacji stref rekreacyjnych: placu zabaw, wiaty rekreacyjnej, strefy piknikowej, siłowni terenowej, itp.

- część południowa - zadrzewiona, jako teren parkowy spacerowy z wykorzystaniem układu istniejących ścieżek;

Zakres prac objął m.in.:

- regulację linii brzegowej stawów wraz z jej wzmocnieniem oraz obsadzeniem roślinami wodnymi;

- budowę alejek i ścieżek spacerowych;

- nowe nasadzenia drzewami, krzewami, bylinami, roślinami ozdobnymi, utworzenie łąk kwietnych oraz klombów;

- wykonanie oświetlenia parku;

- montaż elementów małej architektury (ławki, wiaty, elementy rekreacyjne, itp.)

ZIELONO MI

W związku z realizacją projektu pt. „Zagospodarowanie Parku Solidarności oraz tworzenie terenów zielonych w Grajewie” urządzono trzy obszary parkowe: przy ul. Zielonej i Koszarowej, przy ul. Łaziennej oraz przy skarpach na os. Broniewskiego.

Wykonanie robót zostało podzielone na trzy części: pierwsza to "Utworzenie terenów zielonych przy ul. Zielonej i Koszarowej"; druga - "Utworzenie terenów zielonych przy ul. Łaziennej" oraz trzecia "Utworzenie terenów zielonych przy skarpach na os. Broniewskiego i ul. Łaziennej".

W związku z realizacją pierwszej części wykonano roboty związane z urządzeniem zieleni oraz roboty drogowe (chodnik, dojazd i zjazd). W czasie prac przy ul. Łaziennej (II część) wykonano trawniki, posadzono drzewa oraz krzewy, obsadzono kwietniki bylinami, a także rozrzucono warstwy kory.

Część trzecia to roboty związane z urządzeniem zieleni także w ul. Łaziennej, ale i na skarpach przy os. Broniewskiego. Ta część prac objęła także remont schodów.

Na zdj. skarpa przy os. Broniewskiego w czasie remontu schodów

Na zdj. skarpa na os. Broniewskiego – po urządzeniu terenów zieleni

Efekty tych prac (zdjęcie powyżej) będą oczywiście bardziej spektakularne wiosną 2021 r., kiedy roślinność zakwitnie.

Z MYŚLĄ O MNIEJSZYCH I WIĘKSZYCH STWORZENIACH

Na zdj. łąki kwietne w Parku Solidarności

Projekt obejmuje remont i regulację linii brzegowej istniejących stawów z obsadzeniem roślinnością wodną i szuwarami oraz urządzenie i założenie zieleni - drzewa i krzewy, łąki naturalistyczne i kwietne (zdjęcia powyżej), klomby kwiatowe, trawniki. Jeden ze stawów posiada ruchomą wyspę z drewnianym domkiem dla ptaków wodnych (zdjęcie poniżej).

Na zdj. pływający domek dla kaczek w Parku Solidarności (w różnych ujęciach)

Powstały także domki dla owadów, kotów (zdjęcia poniżej), stacje z koszami i pojemnikami na psie odchody „Psi Pakiet” oraz trzy kaczkomaty – gdy wrzucimy do kaczkomatu złotówkę, z automatu otrzymamy pokarm dla kaczek pływających po stawie – takie rozwiązanie sprawia nie tylko, że ptakom nie brakuje pokarmu, to również frajda dla dzieci, które uczą się dbać o zwierzęta.

Na zdj. domki dla kotów ustawione w Parku Solidarności

Na zdj. domek dla owadów ustawiony w Parku Solidarności

Na zdj. jeden z wybudowanych w parku mostków, na dalszym planie kaczkomat (zielona skrzyneczka) – automat do wydawania pokarmu dla kaczek

MIEJSCE ROZRYWKI DLA STARSZYCH I MŁODSZYCH

Zakres prac objął rozebranie istniejącej i budowę nowej, szlachetnej nawierzchni głównej alei parku, budowę placów wejściowych do parku, wykonanie nawierzchni ścieżki spacerowej, ścieżki rowerowo-rolkowej, rekreacyjnej wraz z budową trzech drewnianych mostków (na zdj. powyżej). Do zadań wykonawcy należało wykonanie prac wodno-kanalizacyjnych, elektrycznych oraz urządzenie małej architektury - wzdłuż parku zamontowano ławki i kosze na śmieci oraz stojaki na rowery. W trosce o bezpieczeństwo wykonano barierki przy stawach.

Na jednym z oczek wodnych pojawiła się pierwsza w mieście i długo wyczekiwana przez mieszkańców fontanna - aerator.

Film prezentujący fontannę:

<https://www.facebook.com/1205401143/videos/10220603833184859/>

Aerator pozwala w dużym stopniu na napowietrzenie wody, dzięki czemu zmniejsza się ilość glonów, które zarastały staw. Aerator wodny ma moc 300 wat. Dysze są tak uregulowane, że jest wyrzucanych kilka dużych strumieni wody na wysokość do 3 metrów. Wokół stawu również zamontowano nowe oświetlenie.

Na zdj. Fontanna – aerator na jednym ze stawów w Parku Solidarności

Z myślą o najmłodszych mieszkańcach Grajewa, ich rodzicach, a także miłośnikach jazdy na rowerze w ramach projektu powstał nowoczesny plac zabaw i pumtrack.

Dzięki realizacji inwestycji pn.: „Budowa placu zabaw oraz strefy rodzinnej na terenie Parku Solidarności w Grajewie” do dyspozycji mieszkańców oddano ogrodzony plac z urządzeniami rekreacyjno-sportowymi o powierzchni około 1600 m² wraz ze strefą rodzinną, gdzie powstały także: trzy altany i miejsce na ognisko.

Na zdj. plac zabaw w strefie rodzinnej w Parku Solidarności

Na zdj. strefa rodzinna z altanami i ławkami

Na zdj. miejsce na ognisko w strefie rodzinnej

Na terenie Parku Solidarności powstał tor rowerowy typu pumptrack. Do dyspozycji miłośników wyczynowej jazdy rowerowej, jazdy na deskorolce czy rolkach jest tor o długości ok. 160,0 mb. Znajduje się na nim m.in. 16 przeszkód typu mulda oraz 3 profilowane zakręty typu banda.

Na zdj. pumptrack

W Parku Solidarności ustawiono również toaletę samoczyszczącą (ogrzewaną, wyposażoną w przewijak dla niemowląt). Miejsce dla matki z malutkim dzieckiem urządzono także w strefie rodzinnej, na terenie placu zabaw.

Na zdj. toaleta w Parku Solidarności

W trakcie realizacji (w trybie zaprojektuj-wybuduj) jest także zadanie pn. „Rozbudowa oświetlenia w Parku Solidarności” polegające na budowie dodatkowego oświetlenia między innymi na placu zabaw, czy pumtracku.

Nocna próba oświetlenia w parku: <https://youtu.be/SXLwxDP25cl>

Warto dodać, że na terenie Parku Solidarności umiejscowiona jest także siłownia pod chmurką i Miasteczko Ruchu Drogowego (zdjęcie poniżej, widok z lotu ptaka). Miasteczko zbudowane jest z uliczek i wyposażone w prawdziwe znaki drogowe (poziome i pionowe). Najmłodsi uczą się tam podstaw bezpiecznego zachowania w ruchu drogowym. Podczas zabawy nabierają dobrych nawyków, mogą ćwiczyć zasady obowiązujące przed przejściem dla pieszych, na rondzie, czy różnego rodzaju skrzyżowaniach.

Przy okazji zagospodarowywania parku dodatkowo wyremontowano w 2020 r. Miasteczko Ruchu Drogowego: wymieniono obrzeża i starą nawierzchnię alejek, zamontowano nowe znaki drogowe, poddano renowacji teren zielony sąsiadujący z obiektem i dokonano nowych nasadzeń tak, aby miejsce wpisywało się w metamorfozę całego Parku Solidarności.

Na zdj. Miasteczko Ruchu Drogowego (obok widać sprzęty do ćwiczeń siłowni pod chmurką)

Na zdj. Miasteczko Roku Drogowego, w tle siłownia pod chmurką

W listopadzie 2020 r. Miasto we współpracy z Kołem wędkarskim 83 w Grajewie, przystąpiło do pierwszego etapu zarybiania stawów w Parku Solidarności. Do stawów zostały wpuszczone m.in. złote karasie:

Na zdj. członkowie koła wędkarskiego 83 w Grajewie zarybiają staw w Parku Solidarności

480. ROCZNICA NADANIA PRAW MIEJSKICH GRAJEWU

Grajewo w 2020 r. obchodziło 480. rocznicę nadania praw miejskich. W czerwcu 2020 r. przy wejściu do Parku został wykonany mural, na którym upamiętniono najważniejsze fragmenty związane z historią i tradycją naszego miasta:

Tuż obok muralu, został postawiony symboliczny kamień upamiętniający 480. rocznicę nadania praw miejskich Grajewu. W górniej części kamienia został umieszczony symbol Grajewa – wykonana ze stali posada wilka. Poniżej znalazł się napis: „Grajewo” i daty: 1540 – 2020.

Na zdj. symboliczny kamień oraz mural upamiętniający 480. rocznicę nadania praw miejskich Grajewu

To w Parku Solidarności w lipcu 2020 r. odbyły się także urodziny Grajewa, połączone z otwarciem parku po jego zagospodarowaniu oraz odstonięciem wspomnianego muralu i kamienia.

ALEJA DĘBÓW W PARKU SOLIDARNOŚCI

Także z okazji „Urodzin Grajewa” 27 listopada 2020 r. posadzono drzewa w Parku Solidarności, które stworzyły Aleję Dębów wzdłuż głównego deptaka. Drzewa zostały ufundowane z prywatnych środków władz Miasta Grajewo oraz radnych, a także Wicestarostę. Pięć sztuk dębów błotnych kolumnowych Green Pillar posadzili: Burmistrz Grajewa Dariusz Latarowski, Zastępca Burmistrza Maciej Bednarko, Sekretarz Miasta Ryszard Wolwark, Skarbnik Miasta Grzegorz Kurzątkowski oraz Wicestarosta Powiatu Grajewskiego Tomasz Cebeliński. Dodatkowo Radni Miasta, z Przewodniczącą Haliną Muryjas-Rząsa na czele, posadzili także 21 dębów. Kolejne 10, zakupionych już z budżetu Miasta Grajewo. Wszystkie drzewa tworzą aleję dębów wzdłuż głównego deptaka wiodącego przez środek Parku Solidarności.

Oprócz tego w Parku rosną nowe klony czerwone (5 szt.), lipy drobnolistne (3 szt.) oraz graby wyniosłe (2 szt.), posadzono 12 szt. dębów wysmukłych Fascygniata, 10 sztuk dębów czerwonych. Łącznie w 2020 r. posadzono w Parku Solidarności ponad 130 sztuk nowych drzew:

<https://www.grajewo.pl/pl/aktualnosci/burmistrz-i-radni-posadzili-deby-w-parku-solidarnosci.html>

Na zdj. sadzenie dębów w Alei Dębów w Parku Solidarności

Warto dodać, że na początku grudnia 2020 r. Miasto Grajewo otrzymało zwrot środków w wysokości 1 mln 550 tys. zł w związku z realizacją projektu pt. „Zagospodarowanie Parku Solidarności oraz tworzenie terenów zielonych w Grajewie”. Oznacza to, że realizacja wspomnianego projektu została pozytywnie oceniona przez instytucję nadzorującą.

Koszty najważniejszych prac związanych z zagospodarowaniem Parku Solidarności oraz innych prac, które zostały wykonane przy okazji zagospodarowywania dzięki czemu kompleksowo przywrócono funkcjonalność całemu obiektowi:

- zagospodarowanie Parku Solidarności oraz utworzenie terenów zielonych (prace związane z urządzeniem zieleni, roboty drogowe, roboty wodno-kanalizacyjne, roboty elektryczne, dostawy i usługi) – 6 529 315,07 zł
- utworzenie terenu zielonego przy ul. Zielonej i Koszarowej – 116 429,73 zł
- utworzenie terenu zielonego na skarpach przy os. Broniewskiego i ul. Łaziennej – 264 272,43 zł
- utworzenie terenu zielonego przy ul. Łaziennej – 207 120,18 zł

- budowa toru rowerowego pumptrack – 340 022,17 zł
- fontanna pływająca – 39 500,00 zł
- toaleta automatyczna prefabrykowana, monolityczna jako samonośny moduł kompozytowo-betonowy, przystosowana dla osób niepełnosprawnych, wyposażono w instalację wodno-kanalizacyjną, wentylacyjne elektryczne oraz ogrzewanie + m.in. wokół toalety opaska z kostki płukanej Malta szarej o gr. 6 cm na podsypce cementowo-piaskowej wokół toalety wraz z ustawieniem obrzeży betonowych – 140 888,00 zł
- dokonano zakupu i zamontowano 2 szt. blokad parkingowych w celu wyłączenia z ruchu samochodów w centrum Parku Solidarności – 421,00 zł
- montaż obelisku kamiennego – 10 918,51 zł
- nasadzenie 12 szt. dębów wysmukłych przy alei głównej w parku wraz z przygotowaniem i zagospodarowaniem terenu wokół nasadzeń – 10 760,47 zł
- nasadzenie krzewów, traw, bylin oraz drzewa miłorząb przy kamieniu – obelisku w Parku Solidarności – 9 714,82 zł
- zakup karmy dla kaczek – 1 271,00 zł
- zakup sadzonek drzew 121 szt. za kwotę – 9 731,93 zł, 12 szt. krzewów za kwotę 198,03 zł oraz palików do zabezpieczenia posadzonych drzew za kwotę 1 165,20 zł
- zakup 30 kg karasia i 26 kg amura do zarybienia stawów w parku Solidarności za kwotę 500,00 zł
- zakup 2 szt. kaczkomatów 5 300,00 zł oraz dorobienie do nich kasetek na monety 615,00 zł

PARK SOLIDARNOŚCI – ZDJĘCIA:

PO

PRZED

PO

PRZED

